ผลการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) สมัย สามัญ ครั้งที่ 40 ระหว่างวันที่ 15-19 ตุลาคม 2550 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) สมัยสามัญครั้งที่ 40 และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 15-19 ตุลาคม 2550 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

- 1. การประชุมคณะกรรมการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ครั้งที่ 40 สรุปสาระสำคัญของการประชุม ได้ดังนี้
- 1.1 เรื่องการปฏิบัติที่แตกต่างและเป็นกรณีพิเศษ (Special and Differential Treatment : S&D) ประเทศอียิปต์ได้เสนอแนวทางปฏิบัติในเรื่อง S&D เพื่อให้มีผลทางปฏิบัติตามมติของที่ ประชุมรัฐมนตรีรอบ Doha และเพิ่มความชัดเจนในตัวข้อบทและเกิดความแตกต่างกับเรื่องความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการ Technical Assistant ในขณะที่ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีการปรับปรุงในตัวข้อบท แต่ต้องการให้หาแนวทางปฏิบัติที่ทำให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนี้มากกว่า ขณะที่ฝ่ายเลขาธิการ คณะกรรมการ SPS ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าการประชุมครั้งต่อไปจะต้องมีข้อสรุปในเรื่องนี้ว่าจะดำเนินการ อย่างไรต่อไป
- 1.2 เรื่องเขตปลอดศัตรูพืช/โรคสัตว์ (Regionalization) ประเทศนิวซีแลนด์ใน ฐานะหัวหน้าคณะทำงาน Ad hoc แจ้งว่าได้มีความก้าวหน้าในการพิจารณาปัญหาในเรื่องกระบวนการและ กรอบเวลาที่พิจารณาการยอมรับเขตปลอดศัตรูพืชและโรคสัตว์บางส่วนแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถหาข้อสรุป ทั้งหมดได้ ดังนั้นจึงขอเวลาในการพิจารณาดำเนินการต่อไป ในขณะที่องค์กรมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น OIE และ IPPC ได้รายงานผลความก้าวหน้าในเรื่องแนวทางการยอมรับเขตปลอดศัตรูพืชและโรคสัตว์ให้ที่ ประชุมทราบ
- 1.3 เรื่อง Specific Trade Concerns ประกอบด้วยเรื่องใหม่ 5 เรื่อง และเรื่องที่เคย นำขึ้นมาสอบถามแล้ว 6 เรื่อง โดยมีเรื่องที่ประเทศไทยยกขึ้นมาขอบคุณประเทศออสเตรเลียในการยอมรับ ข้อเสนอของประเทศไทยในกระบวนผลิตกุ้งสุก และขอให้มีการเจรจาภายใต้กรอบทวิภาคีเพื่อแก้ไขปัญหากุ้ง สดที่เกิดจากการออกมาตรการวิเคราะห์ความเสี่ยงการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศออสเตรเลียต่อไป
- 1.4 มาตรฐานเอกชน (Private Standard) ประเทศเคนยาไม่เห็นด้วยกับการนำ มาตรฐานเอกชนมาพิจารณาในคณะกรรมการ SPS ในขณะที่ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ต้องการเวลาศึกษา เพิ่มเติมในเรื่องนี้ ดังนั้นจึงเสนอให้นำไปพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป
- 1.5 การประชุมคณะกรรมการ SPS ครั้งที่ 41 จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 31 มีนาคม 3 เมษายน 2551

2. การสัมมนาเรื่องความโปร่งใส (Transparency) สรุปสาระสำคัญของการสัมมนาได้ ดังนี้

- 2.1 ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการ SPS ได้นำเสนอสถิติการแจ้งมาตรการ SPS ของ ประเทศสมาชิกในช่วงปี 2000-2007 สรุปได้ดังนี้
- 2.1.1 มีการแจ้งมาตรการแบบปกติจำนวน 5,621 มาตรการ และมาตรการแบบ ฉูกเฉินจำนวน 986 มาตรการ
- 2.1.2 ประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มี การแจ้งมาตรการ SPS คิดเป็นร้อยละ 57.41 42.29 และ 0.30 ตามลำดับ
- 2.1.3 ประเทศที่มีการแจ้งมาตรการ SPS มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ แคนาดา และบราซิล ตามลำดับ
- 2.2 ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการ SPS ได้เสนอข้อแนะนำในการปรับรูปแบบการแจ้ง มาตรการ SPS ให้ประเทศสมาชิกได้พิจารณา พร้อมทั้งให้ประเทศสมาชิกแจ้งข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่อง ดังกล่าวภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 เพื่อจัดทำสรุปและนำมาให้ประเทศสมาชิกพิจารณาในการประชุม ครั้งต่อไป
- 2.3 ประเทศนิวซีแลนด์ได้แนะนำระบบพี่เลี้ยง หรือ Mentoring มาเสนอให้ที่ประชุม พิจาณา ซึ่งประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสนใจ โดยระบบนี้จะมีประเทศที่มีประสบการณ์และมีความ ชำนาญการในเรื่องการดำเนินการแจ้งมาตรการเพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับประเทศที่ยังขาดประสบการณ์และความ ชำนาญการในเรื่องนี้

3. การประชุมหารือนอกรอบแบบทวิภาคี

3.1 **การหารือกับประเทศเวียดนาม** Mr. Luong Le Phuong ผู้ช่วยรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบทและคณะ ได้ขอหารือกับคณะผู้แทนด้าน SPS ฝ่ายไทย เพื่อสอบถาม ท่าทีของประเทศไทยต่อมาตรการวิเคราะห์ความเสี่ยงการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศออสเตรเลีย ซึ่ง ทางเวียดนามเสนอให้กลุ่มประเทศอาเชียนและจีนร่วมมือกันทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลและดำเนินการต่างๆ เพื่อกดดันให้ประเทศออสเตรเลียผ่อนปรนและปรับปรุงมาตรการดังกล่าวเพื่อ ไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคทาง การค้า รวมทั้งอาจร่วมกันฟ้องร้องในกรณีที่ออสเตรเลียไม่ยอมแก้ไขมาตรการดังกล่าว ในการนี้ยังเสนอให้ ประเทศไทยเป็นผู้นำในการดำเนินการเรื่องนี้ โดยจะเสนอเรื่องนี้ในเวทีการประชุมรัฐมนตรีจีน-อาเชียนว่าด้วย ความร่วมมือด้านการตรวจสอบและกักกัน ณ เมืองหนานหนิง มณฑลกวางสี ประเทศจีน ระหว่างวันที่ 27-31 ตุลาคม 2550 อนึ่ง ผู้แทนฝ่ายไทยได้แจ้งให้คณะจากประเทศเวียดนามทราบว่าประเทศไทยเห็นด้วยกับ การให้มีความร่วมมือกันในเรื่องนี้ระหว่างประเทศจีนและอาเซียน แต่ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่าแต่ละประเทศควร

จะดำเนินการเจรจาทวิภาคีกับทางออสเตรเลีย คู่กันไปด้วยเนื่องจากกระบวนการผลิต มาตรฐานการแปรรูป และการตรวจสอบ ของแต่ละประเทศ มีความแตกต่างกัน สำหรับประเด็นที่ทางประเทศเวียดนามจะเสนอให้ ประเทศไทยเป็นผู้นำในการดำเนินการเรื่องนี้ คณะผู้แทนด้าน SPS ฝ่ายไทย ได้แจ้งว่าจะนำเรื่องนี้แจ้งให้ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาต่อไป

อนึ่ง ในเรื่องนี้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติได้จัดประชุมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนแล้วมีมติให้ใช้วิธีการเจรจาแก้ไขปัญหาในกรอบทวิภาคีเป็นหลัก และจาก ผลการเจรจาคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้าน SPS ครั้งที่ 4 ระหว่างไทยและออสเตรเลีย ทำให้ไทยสามารถส่งออก กุ้งสุกไปยังประเทศออสเตรเลียได้เช่นเดิม สำหรับกุ้งดิบคาดว่าจะไม่ส่งผลกระทบมากนัก และขณะนี้อยู่ ระหว่างการเจรจาแก้ไขปัญหาดังกล่าว (ไทยไม่ได้ส่งออกกุ้งดิบเป็นสินค้าหลัก) ซึ่งสถานการณ์แตกต่างกับ ประเทศเวียดนามและประเทศจีนที่ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการเจรจาและยังไม่สามารถส่งออกกุ้งดิบและกุ้งสุกไป ยังออสเตรเลียได้ (เวียดนามและจีนส่งออกกุ้งดิบเป็นสินค้าหลัก) จากการที่สามารถเจรจาแก้ไขปัญหาได้ก่อน และได้เปรียบทั้งในเรื่องเทคโนโลยี กระบวนการผลิต การแปรรูป และการตรวจสอบรับรองของไทย ทำให้ อาจจะได้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มเติมจากการที่เวียดนามและจีนไม่สามารถส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ไปยัง ออสเตรเลียได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงไม่ควรเป็นผู้นำในการดำเนินการเรื่องนี้ตามที่เวียดนามจะเสนอ แต่ก็ ควรเข้าร่วมในกลุ่มดังกล่าวเพื่อทราบข้อมูลจากประเทศเวียดนามและจีนที่เปรียบเหมือนคู่แข่งทางการค้า

- 3.2 **การหารือกับประเทศเปรู** เรื่องการแจ้งมาตรการการปฏิบัติก่อนส่งข้าวไทยไปยัง เปรู (Notification G\SPS\PER\162) ซึ่งได้กำหนดมาตรการที่ไม่เหมาะสมนั้น คณะผู้แทนด้าน SPS ฝ่าย ไทยได้สอบถามทางคณะผู้แทนด้าน SPS ฝ่ายเปรูถึงการออกมาตรการดังกล่าว เนื่องจากเรื่องนี้ประเทศไทย และประเทศเปรูได้เคยมีการหารือและตกลงกันแล้วในกรอบทวิภาคีทั้ง 2 ประเทศ อีกทั้งทางประเทศเปรูโดย หน่วยงาน SENASA ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ก็ได้มีการแจ้งหนังสือยอมรับตามแนวทางและการปฏิบัติที่ ทางประเทศไทยเสนอไปแล้ว แต่เหตุใดจึงแจ้งมาตรการไม่ตรงกับที่ตกลงกับประเทศไทย โดยทางคณะ ผู้แทนด้าน SPS ฝ่ายเปรูจะได้ไปตรวจสอบและประสานงานกับฝ่ายไทยเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป
- 3.3 **การหารือกับประเทศได้หวัน** คณะผู้แทนด้าน SPS ไต้หวัน ได้สอบถามถึง ความก้าวหน้าในการพิจารณายกเลิกการห้ามนำเข้าสัตว์ปีกจากประเทศไต้หวันอันเนื่องมาจากการระบาดของ โรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ประเทศไทย หลังจากที่ประเทศไต้หวันได้มีมาตรการควบคุมกำจัดสัตว์ปีกจาก แหล่งของเชื้อไข้หวัดนก และจำแนกเชื้อแล้วพบว่าไม่เป็นสายพันธุ์ที่รุนแรง และไม่มีการระบาดของเชื้อ ดังกล่าวมาตั้งแต่ 9 มีนาคม 2548 โดยคณะผู้แทนด้าน SPS ฝ่ายไทยได้แจ้งให้ทางคณะผู้แทนด้าน SPS ไต้หวัน ทราบว่าขณะนี้กรมปศุสัตว์ได้ยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าดังกล่าวแล้ว พร้อมทั้งได้ให้รายละเอียดและ สิ่งที่ประเทศไต้หวันต้องปฏิบัติในการส่งสัตว์ปีกมายังประเทศไทย